

ຕົວຊີ້ວັດການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ເຂດພາກເໜືອຂອງລາວ

ລິນຄຳ ດວງສະຫວັນ^{1,2}, ພູວຽງ ລັດດາວິງ¹, ບຸນຖະໜອມ ບົວຫອມ^{1,2}, Jean-Christophe Castella^{2,3}

ບົດຄັດຫຍໍ້

ໃນໄລຍະຊຸມປີ 2000 ທີ່ຜ່ານມານີ້, ໄດ້ເກີດມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງປ່ຽນແປງຢູ່ເຂດພາກເໜືອຂອງລາວ, ຊຶ່ງເປັນເຂດທີ່ໄດ້ຮັບອິດທິພົນ ຈາກຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານນະໂຍບາຍລັດຖະບານເປັນຕົ້ນແມ່ນນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການພັດທະນາໃນຮູບການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ຫຼື ຫຼາຍຝ່າຍ ຫຼື ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ. ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າທັງສາມອິດທິພົນດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ກ່ຽວພັນເຖິງການຮ່ວມມືກັນໂດຍອີງຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງແຕ່ລະອົງການ. ຊຶ່ງໄດ້ມີການກຳນົດເອົາກົດລະບຽບອັນໃໝ່, ສ້າງໂອກາດ ແລະ ບາງຄັ້ງກໍ່ນຳເອົາຄວາມສ່ຽງມາສູ່ປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຜູ້ທີ່ຕ້ອງໄດ້ມີການປັບຕົວໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບການປ່ຽນແປງຕ່າງໆ.

ໃນບົດລາຍງານໂດຍສັງເຂບສະບັບນີ້, ແມ່ນເປັນບົດທີ່ສຶກສາກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດເປັນໄປໄດ້ຂອງການປັບຕົວເຂົ້າກັບນະໂຍບາຍໃນປະຈຸບັນທີ່ອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານລະບົບການຜະລິດກະສິກຳໃນເຂດພູດອຍ ໃນການຫັນປ່ຽນມາບູກພືດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອເປັນການຫຼີກລ້ຽງຈາກການຜັກດັນຂອງພາຍນອກ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ຊາວກະສິກອນມີຄວາມອາດສາມາດ ໃນການປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງ ແລະ ການຮັບເອົາເຕັກນິກນະວັດຕະກຳອັນໃໝ່ທີ່ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຈາກການສະໜອງນະໂຍບາຍ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ດີ.

¹ ສູນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

² ແຜນງານໂຄງການ Catch-Up, NAFRI-IRD-CIFOR

³ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອການພັດທະນາ (IRD) ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ນາງຊາດ (CIFOR)

Policy implications of land use changes in the uplands of northern Lao PDR

*Linkham Douangsavanh^{1,2}, Phouvieng Laddavong¹, Bounthanom Bouahom^{1,2},
Jean-Christophe Castella^{2,3}*

Abstract

The 2000s decade has seen a lot of changes in the northern uplands of Lao PDR that were driven by three main drivers or agents of change: government policies, foreign private investors and development assistance led by bilateral or multilateral organizations or international NGOs. These three spheres of influence are intimately connected and constantly interacting as they depend on each other's to reach their goals or fulfill their mandate. They have brought new rules, opportunities, and also risks to rural populations who had to cope with very rapid changes.

This paper explores possible adaptations to existing policies that would facilitate a smoother agrarian transition from subsistence to commercial agriculture; i.e. avoiding external shocks and maintaining the resilience of rural communities. Indeed, farmers' capacity to adapt to changes and to adopt technical and institutional innovations should be harnessed by providing a supportive policy environment.

¹ Agriculture and Forestry Policy Research Centre (AFPRC), National Agriculture and Forestry Research Institute (NAFRI), Vientiane, Lao PDR

² Catch-Up Program (Comprehensive Analysis of Trajectories of Change in the Uplands), NAFRI, Vientiane, Lao PDR

³ Institut de Recherche pour le Développement (IRD, France) and Centre for International Forestry Research (CIFOR, Indonesia)

1. ພາກສະເໜີ

ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ, ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມກິດຈະກຳການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະເທດຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກຄວາມດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ໄດ້ໃນປີ 2020. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ, ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ຈຸດສຸມພັດທະນາ, ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ອື່ນໆ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ລັດຖະບານ ກໍ່ໄດ້ເປີດປະຕູເສດຖະກິດ ໂດຍການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລາຍຮັບລວມຍອດຜະລິດແຫ່ງຊາດ ຕໍ່ຫົວຄົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂະບວນການເຊື່ອມໂຍງຕະຫຼາດໃຫມ່ນີ້ ນັບຂະຫຍາຍຕົວກວ້າງຂວາງອອກເທື່ອລະກ້າວ ແລະ ຂະບວນໂລກາພິວັດ ທີ່ພວມເອື້ອອຳນວຍກາລະໂອກາດອັນໃໝ່ໃນການພັດທະນາ.

ແນ່ນອນແລ້ວວ່າ, ການຫັນປ່ຽນລະບົບການຜະລິດກະສິກຳແບບກຸ້ມຕີນເອງໃຫ້ກາຍເປັນການຜະລິດສິນຄ້າ ແມ່ນໄດ້ຮັບອິດທິພົນມາຈາກກຳລັງການປ່ຽນແປງພາຍນອກ ແລະ ພາຍໃນ, ທັງຈາກທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຈາກພາກພື້ນ. ຊຶ່ງປັດໄຈຫຼັກແມ່ນເກີດມາຈາກການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດພູດອຍຂອງລາວ ຄື (i) ການປ່ຽນແປງຄວາມອາດສາມາດ ໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ, ການສຶກສາ, ການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ການບໍລິການຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານເຕັກນິກຕ່າງໆ, (ii) ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ປູກໄມ້ອຸດ

ສະຫະກຳທີ່ກ່ຽວພັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດຢາງພາລາ, ເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ, ໄມ້ແປຮູບ, ອາຫານສັດ ແລະ ອື່ນໆ, (iii) ນະໂຍບາຍທີ່ດິນ ທີ່ພົວພັນເຖິງນະໂຍບາຍການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການມອບດິນມອບປ່າ, ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ ແລະ ການຍົກຍ້າຍບ້ານ, ການສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ອື່ນໆ, (iv) ການສ້າງກິດລະບຽບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ແນໃສ່ການປ້ອງກັນການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນ, ປ້ອງກັນການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ປ້ອງກັນການສູນເສຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນເຂດພູດອຍ ເພື່ອສືບຕໍ່ຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງທັດສະນີຍະພາບໃນເຂດພູດອຍໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ.

ສປປ ລາວ ແມ່ນປະເທດທີ່ອຸດົມຮັ່ງມີໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແຕ່ຍັງທຸກຍາກ, ຖ້າວັດແທກທາງດ້ານດັດຊະນີການພັດທະນາ. ເຫັນໄດ້ວ່າ 90%ຂອງປະຊາກອນລາວທີ່ທຸກຍາກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອາໄສຢູ່ເຂດຊົນນະບົດທ່າງໄກສອກຫຼີກໂດຍດຳລົງຊີວິດທີ່ຕິດພັນກັບການຜະລິດກະສິກຳແບບເພິ່ງພາທຳມະຊາດ. ເພາະສະນັ້ນ, ການປົກປັກຮັກສາທຳມະຊາດແມ່ນເປັນປັດໄຈທີ່ສຳຄັນຫຼາຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກວ່າ 80% ຂອງລາຍຮັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນແຫ່ງຊາດແມ່ນໄດ້ຮັບຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຊຶ່ງມີບົດບາດສຳຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງຊາດເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ຫ້ວຍຮອງຄອງບຶງ, ແຕ່ຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນກຳລັງຖືກຄຸກຄາມຊຶ່ງມີຜົນຕໍ່ການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການບັນລຸເປົ້າໝາຍພູດອຍ

ຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແມ່ນນັບມື້ນັບຍາກລຳບາກຂຶ້ນ. ເພາະສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ຍືນຍົງ.

ພາຍໃຕ້ວິໄສທັດດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນໄດ້ມີການການສ້າງນະໂຍບາຍໃໝ່ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາສຳລັບຂະແໜງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການບໍລິການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ, ແນໃສ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງານຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ. ໂດຍສະເພາະວິທີການທີ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາໃນການຈັດການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງແບບປະສົມປະສານ. ນອກຈາກນີ້, ລັດຖະບານຍັງໄດ້ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ອົງການສາກົນເຂົ້າມາຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານມອບດິນມອບປ່າ, ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການເຕົ້າໂຮມບ້ານທີ່ໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປໃນທົ່ວປະເທດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜົນສຳເລັດທີ່ທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຮັບໃນໄລຍະການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວກໍຍັງມີບາງຄຳຖາມທີ່ຍັງຄ້າງຄາຢູ່ເປັນຕົ້ນແມ່ນ:

- ຈະເຮັດແນວໃດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະສົບການທີ່ຫຼາກຫຼາຍນັ້ນຖືກນຳເຂົ້າໄປໃນຂະບວນການສ້າງເປັນນະໂຍບາຍທີ່ຈະສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນທາງກວ້າງໂດຍໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບທີ່ຍືນຍົງພາຍຫຼັງໝົດອາຍຸການຂອງແຕ່ລະໂຄງການ.

- ຈະເຮັດແນວໃດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງດ້ານລົບຈາກການພັດທະນາທີ່ມີຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ? ມີມາດຕະການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍອັນໃດແດ່ທີ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ.

ການດັດປັບນະໂຍບາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄົ້ນຄວ້າ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄປພ້ອມກັບການປ່ຽນແປງທາງດ້ານສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອກ້າວໄປສູ່ເສັ້ນທາງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໂດຍການດັດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານສະພາບການຕົວຈິງໃນທ້ອງຖິ່ນ. ຊຶ່ງບົດລາຍງານສະບັບນີ້, ໄດ້ຖອດຖອນບົດຮຽນຈາກການຄົ້ນຄວ້າດ້ານນະໂຍບາຍຢູ່ໃນຫຼາຍໆພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຜ່ານມາໂດຍຜ່ານແຜນງານໂຄງການ Catch-Up ທີ່ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຢູ່ ໃນເຂດພາກເໜືອຂອງລາວມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2008-2010. ພາຍຫຼັງສຳເລັດການທົບທວນເອກກະສານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການປ່ຽນແປງທັດສະນີຍະພາບທາງພື້ນທີ່ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນໃນໄລຍະທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາເຫັນວ່າການດັດປັບດ້ານນະໂຍບາຍກໍໄດ້ຖືກນຳສະເໜີຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນໃນປະຈຸບັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນສະທ້ອນໃນແງ່ຂອງການຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດແມ່ນຈະໄດ້ຖືກນຳສະເໜີໃນບັນດາຫົວຂໍ້ຕໍ່ໄປນີ້.

2. ກະສິກຳ - ປ່າໄມ້, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກໃນ ສ ປ ບ ລາວ

ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກໍເປັນຂະແໜງການໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ແລະ ມີສ່ວນສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ການພັດທະນາໃນຫຼາຍຂະແໜງການເປັນຕົ້ນ: ຂະແໜງການອຸດສະຫະກຳ, ການຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ. ໃນຂະ

ນະທີ່ລາຍຮັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນແຫ່ງຊາດຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 50% ໃນປີ 2001 ມາເປັນ 40% ໃນປີ 2005-2006 ແລະ ຫຼຸດລົງເປັນ 33% ໃນປີ 2009, ຊັດສ່ວນຂອງຂະແໜງກະສິກຳທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນລາຍຮັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນແຫ່ງຊາດ (GDP) ກວມ 32% ໃນໂຄງສ້າງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງຖືກຈັດເປັນອັນດັບທີສອງຮອງຈາກຂະແໜງບໍລິການ (35%).

ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊາວກະສິກອນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການປັບປຸງລະບົບການຜະລິດກະສິກຳຍັງຄົງເປັນອົງປະກອບທີ່ເປັນໃຈກາງຂອງຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກໃນໄລຍະຍາວ. ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ການປະຕິຮູບກິນໄກເສດຖະກິດໃໝ່ໃນປີ 1986, ຍຸດທະສາດຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວໄດ້ເນັ້ນເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອພັດທະນາຊຸມນະບົດ. ພາຍໃຕ້ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນີ້, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການພັດທະນາກຳລັງການຜະລິດ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດ ແລະ ສົ່ງເສີມການຜະລິດໃນຮູບແບບກະເສດສຸມ, ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ອຸດສະຫະກຳປຸງແຕ່ງ. ໃນລະດັບກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍໄດ້ກຳນົດຍຸດທະສາດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນປີ 2006 ໄດ້ຖືກຜັນຂະຫຍາຍເຂົ້າໃນ 4 ເບົ້າໝາຍດັ່ງ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງ 1. ຕົກມາເຖິງປີ 2010, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ທົບທວນຄືນເຖິງ ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາພ້ອມ

ທັງວາງແຜນຍຸດທະສາດສຳລັບສິກປີ 2011-2020 (ຕາຕະລາງ 1). ວິໄສທັດຂອງຍຸດທະສາດການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍອີງໃສ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ສ້າງຜົນເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ພື້ນຖານຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອັນເປັນສິ່ງຈຳເປັນຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ.

ຈຸດປະສົງ ທີ່ສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍ ຈຶ່ງເນັ້ນເພື່ອປັບປຸງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານພາຍໃນຫົວໜ່ວຍຄອບຄົວ, ປັບປຸງມາດຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນກັນລະຫວ່າງຮູບແບບການຜະລິດໃນເຂດພູດອຍ ແລະ ເຂດທີ່ງຽງແລະ ເພີ່ມທະວີມາດຕະການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ອ່າງໂຕ່ງແບບຍືນຍົງ. ນັບແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ, ປະເທດລາວໄດ້ບັນລຸຕາມລະດັບຄວາມກຸ້ມຄຸ້ມກິນ (ສາມາດຜະລິດເຂົ້າກຸ້ມກິນຕາມຄາດໝາຍ 350 ກິໂລ/ຫົວຄົນ/ປີ), ໂດຍການປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ສາລີ ແລະ ພືດຜັກອື່ນໆ ຊຶ່ງຜົນຜະລິດຈຳນວນໜຶ່ງກໍສາມາດສົ່ງອອກ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນເຂົ້າໜຽວ, ສາລີ, ກາເຟ, ຊາ, ສັດລ້ຽງ, ພືດຜັກ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຼາຍຊະນິດ. ໃນຊຸມປີ 2000-2008, ລວມຍອດຜະລິດແຫ່ງຊາດທີ່ໄດ້ຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແມ່ນຫຼຸດລົງແຕ່ວ່າລາຍຮັບຈາກການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງພັດມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ (ກວມ 40%) ໄດ້ຈາກການປູກພືດ 55% ແລະ ອີກ 5% ແມ່ນໄດ້ຈາກປ່າໄມ້ (ກະຊວງກະສິກຳ

ແລະ ປ່າໄມ້, 2008). ໂດຍລວມແລ້ວຍຸດທະສາດຂອງລັດຖະບານທີ່ພົວພັນເຖິງການຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຜະລິດ ເພື່ອໃຫ້ມີເຂົ້າກຸ້ມກິນຕະຫຼອດປີ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານ 3 ນະໂຍບາຍຫຼັກດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- **ການຜະລິດກະເສດສຸມ:** ໂດຍນຳໃຊ້ຊີນລະປະທານເຂົ້າຊ່ວຍ: ການສົ່ງເສີມການຜະລິດເປັນຕົ້ນແມ່ນການເຮັດນາແຊງໂດຍນຳໃຊ້ນໍ້າຊີນລະປະທານກວມເນື້ອທີ່ 94.000 ເຮັກຕາ ພາຍໃນປີ 2008. ຊຶ່ງກິດຈະກຳການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມເຫຼົ່ານີ້ຍັງໄດ້ຮັບຜົນຕໍ່ເມື່ອທຽບໃສ່ເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານທີ່ໄດ້ວາງໄວ້ເຖິງ 115.000 ເຮັກຕາ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມາດຕະການສຳລັບການປັບປຸງສະມັດຕະພາບຂອງການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ການບູລະນະສັອມແຊມຊີນລະປະທານແມ່ນຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຄາດໝາຍໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ.

- **ການຄວບຄຸມນໍ້າຖ້ວມ:** ຖືເປັນບູລິມະສິດໜຶ່ງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫານໍ້າຖ້ວມ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊີນລະປະທານ ແລະ ລະບົບຄອງເໝືອງໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍເປ່ເພ, ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍເຊັ່ນດຽວກັນ.

- **ການເກັບສຳຮອງເຂົ້າ-ທະນາຄານເຂົ້າ:** ການເກັບສະສົມເຂົ້າ ກໍ່ເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ ເພື່ອດັດປັບລາຄາເຂົ້າ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນການບັນເທົາທຸກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໃນເວລາ

ເກີດໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ. ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃນການສ້າງຕັ້ງທະນາຄານເຂົ້າຂຶ້ນ ຊຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການເກັບສະສົມໄວ້ ເພື່ອຊົມໃຊ້ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວເມື່ອມີຄວາມຕ້ອງການ.

ໃນບ່ອນທີ່ມີການຄຸ້ມປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານແລ້ວ ລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍການສະໜອງລະບົບທາງເລືອກໃນການດຳລົງຊີວິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການສົ່ງເສີມໃຫ້ໂອກາດໃນການຈ້າງງານທີ່ໝັ້ນຄົງຍາວນານໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນຊົມນະບົດ.

ການຄ້າຜ່ານແດນ ໄດ້ກາຍເປັນປັດໄຈສຳຄັນຂອງການພັດທະນາ ທີ່ເປັນຜົນດີໃຫ້ແກ່ພໍ່ຄ້າທັງພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າລັດຖະບານໄດ້ມີນະໂຍບາຍ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການຢູ່ໃນປະເທດຈີນ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ທ່າອ່ງງດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນນຳໄປສູ່ການເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເລືອກຂອງການຜະລິດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນເຂດພູດອຍທີ່ເຄີຍເຮັດແຕ່ການຜະລິດ ໃນຮູບແບບການປູກເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ການປູກພືດສະເພາະເປັນສິນຄ້າໃນຈຳນວນທີ່ຈຳກັດເທົ່ານັ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜົນຜະລິດກະສິກຳແມ່ນຍັງຄົງຢູ່ໃນລະດັບກຸ້ມຢູ່ກຸ້ມກິນ. ເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກຂອງຊາວລາວແຕ່ຜະລິດ ຕະພາບແມ່ນຍັງຕໍ່າ ແລະ ຍັງບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ

ໃນເຂດພູດອຍ. ສຳລັບການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ຖົ່ວ, ກາເຟ, ຢາສູບ ແລະ ພືດຜັກ ອື່ນໆ (ກະລຳ, ໝາກເລັ່ນ, ໝາກເຂືອ, ສະຫຼັດ, ພິກໄທ, ໝາກແຕງ ແລະ ໝາກໂມ). ສ່ວນການ ລ້ຽງສັດເຊັ່ນ: ງົວ, ປາພື້ນເມືອງ ແລະ ການເກັບ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄດ້ແກ່ໝາກແໜງ, ຫວາຍ ແລະ ຂີ້ຊີກໍ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບທີ່ສຳຄັນເຂົ້າສູ່ປະເທດ ໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ໃນທາງທີ່ດຸ່ນດ່ຽງກັນ, ການປັບປຸງການ ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ໄດ້ນຳຜົນມາສູ່ ການເພີ່ມໂອ ກາດໃຫ້ກັບຊຸມຊົນຊົນນະບົດ, ມີບາງຄອບຄົວທີ່ ສາມາດ ຫັນປ່ຽນຮູບແບບການຜະລິດແບບດັ້ງ ເດີມມາທຳການຜະລິດເປັນສິນຄ້ານັ້ນເທິງໄດ້ວ່າ ເປັນຜົນດີຢ່າງຍິ່ງ ທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວຫຼຸດ ພື້ນອອກຈາກຄວາມທຸກຍາກໄດ້. ເບິ່ງຈາກຝ່າຍ ລັດຖະບານແລ້ວ, ປາກົດວ່າເປົ້າໝາຍນະໂຍ ບາຍຂອງລັດຖະບານກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ ແລະ ເພີ່ມການ ລົງທຶນ ຈາກຕ່າງປະເທດ ກໍ່ນັບມື້ໄດ້ຮັບຜົນສຳ ເລັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນການປ່ຽນແປງດັ່ງ ກ່າວນັ້ນຍັງມີບາງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ດ້ານເສດ ຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບບັງເອີນ ຢູ່ໃນຂົງເຂດພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນ ທຸກລະດັບ (ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ, ເຂດອ່າງໂຕ່ງ ແລະ ຫັດສະນີຍະພາບພື້ນທີ່). ເປັນສິ່ງສຳຄັນ ຢ່າງຍິ່ງທີ່ລັດຖະບານລາວ ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າວິ ກິດການທາງດ້ານການເງິນໂລກ, ວິກິດການດ້ານ ອາຫານ ແລະ ສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນ ພ້າອາກາດ ຂອງບັນດານະໂຍບາຍ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຜ່ານມາ ຈະບໍ່ມີຜົນສະທ້ອນກັບມາທຳ ລາຍໝາກຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

3. ການນຳເອົາຊາວກະສິກອນ ຜູ້ຜະ ລິດຂະໜາດນ້ອຍ ເຂົ້າສູ່ຕ່ອງໂສ້ມູນ ຄ່າທັງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ລະດັບພາກພື້ນ

ເມື່ອມີການນຳເອົາຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະ ລິດຂະໜາດນ້ອຍ ເຂົ້າສູ່ການຜະລິດ ເປັນສິນຄ້າ ແລ້ວຕະຫຼາດເສດຖະກິດ ໃນລະດັບຂົງເຂດ ແລະ ລະດັບພາກພື້ນ ກໍ່ຍັງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການໄຫວ ຕົວຢ່າງວ່ອງໄວອີກດ້ວຍ. ເພາະສະນັ້ນ, ມັນຈຶ່ງມີ ຄວາມສຳຄັນ ໃນການປະເມີນໂອກາດທາງດ້ານ ການຕະຫຼາດ ໂດຍຜ່ານການສັງເກດການໃນລະ ດັບຂົງເຂດ. ນອກຈາກນີ້, ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ແລະ ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງທາງດ້ານການ ຄ້າກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການສະໜັບສະໜູນນະ ໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ. ຊຶ່ງພວກເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ຮັບຮູ້ເຖິງຈຸດອ່ອນ ຂອງ ສປປ ລາວ (ການເຂົ້າ ເຖິງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ຍັງມີຈຳນວນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ແມ່ນຍັງຕ່ຳ) ເມື່ອສົມທຽບກັບປະເທດອື່ນໆ ທີ່ ເຂົາເຈົ້າ ສາມາດຫັນປ່ຽນວິກິດ ໃຫ້ເປັນໂອກາດ ກັບຄູ່ຮ່ວມງານ (ເປົ້າໝາຍການລົງທຶນ ແລະ ການ ຕະຫຼາດທີ່ເປັນຂະບວນການ, ພ້ອມທັງມີການພັດ ທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ມີຄວາມພ້ອມ).

3.1 ການພັດທະນາ ຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດເລີ່ມ ຈາກການຜະລິດໄປຮອດຂະບວນການປຸງ ແຕ່ງ-ການຕະຫຼາດ

ຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ມັກຈະຖືກຈຳກັດວັດ ຖູດິບ ເນື່ອງຈາກຂາດຄວາມອາດສາມາດ ໃນຂະ ບວນການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນ. ເພາະສະນັ້ນ,

ຈຶ່ງເປັນການບົບ ໃຫ້ມີການສົ່ງອອກວັດຖຸດິບທາງດ້ານກະສິກຳພຽງຢ່າງດຽວ. ດັ່ງນັ້ນ, ການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ລວມທັງການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຕະຫຼາດໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການສຸມໃສ່ຢ່າງເປັນຂະບວນ ໂດຍອາໄສການສະໜັບສະໜູນ ການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນດ້ານອຸດສະຫະກຳປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການບໍລິການທາງດ້ານການຕະຫຼາດໂດຍສະເພາະແມ່ນກໍລະນີຂອງການປູກສາລີ, ກາເຟ ແລະ ສັດລ້ຽງ. ນອກຈາກນີ້, ບໍລິສັດເອກກະຊົນ ຫຼື ສະຫະກອນຜູ້ຜະລິດ ກໍຍັງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກລັດຖະບານຖ້າຫາກພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດ ຈັດການຄຸ້ມຄອງ ໃຫ້ເກີດເປັນສະມາຄົມຢ່າງດີ ເຊັ່ນ: ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດກາເຟຢູ່ເຂດພູພຽງບໍລິເວນ ຫຼື ສະມາຄົມການຄ້າໃນລະດັບແຂວງ. ອີງຕາມດຳລັດ ຂອງນາຍຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມ ທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ທາງດ້ານກົດໝາຍຕໍ່ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຍັງໄດ້ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມໃໝ່ຂຶ້ນຢູ່ເລື້ອຍໆ. ຊຶ່ງກົນໄກດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະຮັບປະກັນໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ເຂົ້າເຖິງແນວພັນ, ສິນເຊື້ອ ແລະ ພ້ອມດ້ວຍການສະໜອງ ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບດີຢ່າງເປັນປົກກະຕິໃຫ້ພໍຄ້າ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດລະດັບຊາດ ແລະ ນັກທຸລະກິດກະສິກຳຈະເປັນຕົວຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດຊາວລາວ ກາຍມາເປັນຄູ່ແຂ່ງຂັນກັນໃນການຜະລິດຢູ່ໃນລະດັບຂົງເຂດພາກພື້ນ ແລະ ພ້ອມທັງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການເຂົ້າຫາຕະຫຼາດໂລກໃນອານາຄົດ.

3.2 ການພັດທະນາຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ປຸງ

ສປປ ລາວ ມີທາງໄດ້ປຸງທາງດ້ານການປູກພືດອິນຊີ ເມື່ອສົມທຽບກັບປະເທດເພື່ອນບານ, ເນື່ອງຈາກວ່າປະເທດລາວເຮົາເປັນ ປະເທດທີ່ເຮັດການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີເປັນສ່ວນຫຼາຍຢູ່ແລ້ວ. ຖ້າວ່າມີຂະບວນການຍັ້ງຢືນທີ່ດີກໍຈະມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສຳລັບປະເທດລາວເຮົາ, ທີ່ຈະເຂົ້າໄປແຂ່ງຂັນກັບຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນອິນຊີຢູ່ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ຜົນສຳເລັດຈາກການທົດລອງຜ່ານມາ, ການປູກກາເຟອິນຊີຢູ່ເຂດພູພຽງບໍລິເວນ ແລະ ການປູກເຂົ້າອິນຊີຢູ່ເມືອງສັງທອງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນອິນຊີແມ່ນມີຄວາມສາມາດເປັນໄປໄດ້. ຊຶ່ງເປັນຄວາມຫວັງທີ່ດີສຳລັບຕົວຊີ້ບອກເຖິງລັກສະນະພູມິປະເທດຂອງຜະລິດຕະພັນກາເຟ ແລະ ເຂົ້າທີ່ຈະນຳຜົນປະໂຫຍດໄປສູ່ຊາວກະສິກອນລາວໃນອານາຄົດ, ທີ່ຈະສາມາດແຂ່ງຂັນດ້ານຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ປຸງຢູ່ໃນຕະຫຼາດພາກພື້ນໄດ້. ນອກຈາກນີ້, ການອອກໃບຍັ້ງຢືນປະເພດຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນເຖິງກິດຈະກຳ ການປູກພືດເປັນສິນຄ້າທີ່ນຳໃຊ້ເຕັກນິກນິເວດກະສິກຳ ຫຼື ການຄ້າທີ່ເປັນທຳ, ທີ່ມີຄວາມອາດສາມາດຜັນຂະຫຍາຍໄປໃນອານາຄົດ, ເພື່ອເປັນການເພີ່ມຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນ ໃຫ້ຜະລິດຕະພັນລາວ. ສິ່ງສຳຄັນອີກອັນໜຶ່ງຂອງສິນຄ້າຂອງລາວ, ເຮົາຄວນຈະເພີ່ມການຄ້າຂາຍຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນຂອງລາວແບບດັ້ງເດີມເພື່ອເປັນການເພີ່ມມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າໃນແງ່ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ເສດຖະກິດ, ຊຶ່ງຈະເປັນຜົນດີໃຫ້ທັງສອງຝ່າຍສຳລັບຊາວກະສິກອນລາວກໍຄືປະເທດຊາດ.

ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ດີກ່ຽວກັບ ຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ ແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການພັດທະນາ ເພື່ອພັດທະນາວິສະຫະກິດຊົນ ນະບົດ. ພ້ອມທັງສິ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດຂອງ ພະນັກງານ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ໃນການທຳຄວາມ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ ທີ່ເປັນປັດ ໄຈສຳຄັນໃນການພັດທະນາ. ນອກຈາກນີ້, ກົນ ໄກການເຊື່ອມໂຍ່ງຊາວກະສິກອນເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ ໂດຍຜ່ານການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ທີ່ເຂັ້ມ ແຂງ, ສະຫະກອນ ແລະ ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດ ຕ່າງໆໃນລະດັບສູງ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ສິ່ງ ເສີມເປັນຢ່າງດີ, ຕ້ອງມີການແນະນຳຈະແຈ້ງ ໃນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມດຸ່ນ ດ່ຽງກັບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ທາງ ແຂວງ ແລະ ທາງເມືອງ, ກ່ອນທີ່ຫຼາຍໆຄອບ ຄົວຈະສາມາດຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານພາຍໃນ ຄອບຄົວໄດ້. ການນຳເອົາເຕັກນິກ ແລະ ລະບຽບ ຈາກພາຍນອກເຂົ້າມາໃຊ້ຄວນຈະພິຈາລະນາ ເຖິງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຕົວຈິງ, ຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ຂອງຊາວກະ ສິກອນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນກ່ອນ. ເວົ້າລວມແມ່ນ ເພື່ອເປັນການຕອບສະໜອງໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າ ທາຍທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນຜູ້ ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍໃຫ້ມີການຜະລິດກະສິກຳ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມຜູ້ຜະ ລິດ.

3.3 ທາງເລືອກຂອງວິທີການຜະລິດໂດຍ ການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ບໍລິການທາງດ້ານ ການເງິນ

ນະໂຍບາຍ ຂອງກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນການພັດທະນາ ສູນບໍລິການເຕັກນິກໃນ

ລະດັບກຸ່ມບ້ານ ເປັນໂອກາດທີ່ດີ ເພື່ອປັບປຸງການ ພົວພັນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ພະນັກງານສິ່ງເສີມໃນຂັ້ນບ້ານ. ຊຶ່ງຮູບແບບ ທີ່ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ໃນການສິ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາຂຶ້ນ, ຈາກບົດຮຽນ ແລະ ປະ ສົບການຂອງຫຼາຍໂຄງການ ພັດທະນາທີ່ໄດ້ຈັດ ຕັ້ງຜ່ານມາເຫັນໄດ້ວ່າຈຸດສຸມ ຂອງການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ, ຄວນຈະເນັ້ນໃສ່ການສິ່ງເສີມຄວາມ ສາມາດຂອງພະນັກງານ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ (i) ເປີດ ໂອກາດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ພົບປະແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ກັບຊາວກະສິກອນ, (ii) ສະເໜີທາງເລືອກໃນ ການຜະລິດກະສິກຳ ແບບຍືນຍົງ, ການປູກໄມ້ ປະສົມປະສານ, ການປູກຜັກປອດສານພິດ ແລະ ອື່ນໆ. (iii) ເພີ່ມສິດອຳນາດແກ່ຊາວກະສິກອນ ໃນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງ ກັບຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາຄວາມ ອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສິ່ງເສີມໃນຂັ້ນ ເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງຕື່ມອີກ, ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ສາ ມາດປະເມີນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການແກ້ ໄຂບັນຫາສັນຍາການຜະລິດ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມເປັນ ທຳ ແກ່ທັງສອງຝ່າຍລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ກັບຜູ້ຮັບຊື້ຜົນຜະລິດ.

ຈາກບົດຮຽນຂອງຫຼາຍໆໂຄງການ ທີ່ໄດ້ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມາສາມາດຖອດຖອນບົດຮຽນໄດ້ ວ່າ: ການສະໜອງສິນເຊື່ອ ແມ່ນເປັນປັດໄຈເສົາ ຫຼັກໃນການປ່ຽນແປງຮູບແບບການຜະລິດກະສິ ກຳເປັນສິນຄ້າ. ດັ່ງທີ່ຜ່ານມາ, ຊາວກະສິກອນຜູ້ ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຂົ້າ ເຖິງສິນເຊື່ອ; ເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່ໄດ້ ຮັບຄຳແນະນຳປຶກສາທາງດ້ານການເງິນ ຫຼື ການ ນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃດໆເລີຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ ແລະ ຂໍ້ມູນ

ການຕະຫຼາດໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແມ່ນເປັນການ
ລິເລີ່ມຜັກດັນເບື້ອງຕົ້ນ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ
ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຫັນມາທຳການຜະລິດເປັນສິນ
ຄ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້, ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ
ກໍມີຄວາມຕ້ອງການເປັນຢ່າງຍິ່ງ ເພື່ອສະໜັບສະ
ໜູນໃນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງກັນ ລະຫວ່າງກຸ່ມຜູ້
ຜະລິດກັບບັນກລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທຸກໆຝ່າຍ
ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດນຳກັນ. ມາເຖິງປະຈຸບັນ,
ການລົງທຶນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສຸມໃສ່ການພັດທະ
ນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງ ແລະ
ໄຟຟ້າ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າ
ເຖິງ ແລະ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມຜົນຜະລິດພາຍໃນ.
ໃນອານາຄົດ, ການສື່ສານ ແລະ ການສະໜອງ
ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຈະກາຍມາເປັນປະເດັນຫຼັກ ທີ່
ສຳຄັນໃນການເຊື່ອມໂຍງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດຂະໜາດ
ນ້ອຍຫັນປ່ຽນມາທຳການຜະລິດ ເປັນຕ້ອງໂສ້ທັງ
ໃນລະດັບພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນລະດັບໂລກ.

3.4 ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມຊາວ ກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ

ກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ, ສະມາຄົມ
ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ພາຍໃນຊຸມຊົນແມ່ນເປັນອົງ
ປະກອບໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃຫ້ແກ່ຕ້ອງໂສ້ການຜະລິດ
ຊຶ່ງບັນດາກຸ່ມເຫຼົ່ານັ້ນຈະສາມາດສະໜັບສະໜູນ
ໃຫ້ຊາວກະສິກອນຮູ້ຈັກເຈລະຈາຕໍ່ລອງກັບພໍ່ຄ້າ,
ປັບປຸງຜົນຜະລິດໂດຍຜ່ານການສົ່ງເສີມນຳໃຊ້
ເຕັກນິກ, ສາມາດເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອພ້ອມທັງຮັບ
ປະກັນ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດທີ່ດີກວ່າ
ພາຍຫຼັງການເກັບກຽວ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າ
ໄມ້ໄດ້ວາງແຜນການ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມ
ແຂງກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຫັນປ່ຽນ
ກຸ່ມດັ່ງກ່າວກາຍມາເປັນສະຫະກອນກະສິກຳ.

ຄືດັ່ງດຳລັດສະຫະກອນກະສິກຳທີ່ໄດ້ເຜີຍແຜ່
ອອກມາໃນປະຈຸບັນທີ່ໄດ້ສະໜັບສະໜູນໃຫ້
ຊາວກະສິກອນມີສິດໃນການລົງທຶນດຳເນີນທຸ
ລະກິດກະສິກຳ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດ
ຕາມມາພາຍໃນຊຸມຊົນພ້ອມທັງເປັນການປະ
ກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ
ແຫ່ງຊາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວາມອາດສາ
ມາດໃນການລົງທຶນດຳເນີນທຸລະກິດກະສິກຳໃນ
ລະດັບຄອບຄົວແມ່ນຍັງຈຳກັດ, ເນື່ອງຈາກ, ການ
ເຮັດທຸລະກິດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນມີ
ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນສຸດທ້າຍບໍ່ລິສັດຂະໜາດ
ໃຫຍ່ກໍເປັນຜູ້ສົ່ງອອກວັດຖຸດິບຈາກຜົນຜະລິດ
ກະສິກຳໄປຍັງປະເທດເພື່ອນບ້ານ. ເຖິງແມ່ວ່າ
ການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານຕໍ່ການ
ຜະລິດແບບສະຫະກອນຈະເປັນການຊ່ວຍກຳ
ນົດ ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ
ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນໂດຍຜ່ານຂະບວນການປຸງ
ແຕ່ງ ແລະ ການແປຮູບຕ່າງໆ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ
ຕາມ, ກະສິກຳຂອງ ລາວເຮົາກໍຈະກາຍເປັນທີ່
ໜ້າແຂ່ງຂັນຫຼາຍກວ່າໃນລະດັບພາກພື້ນໃນ
ຂະນະທີ່ຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນກໍຈະໄດ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ
ຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່
ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

4. ຍຸດທະສາດຂອງການສ້າງຄວາມ ງານນະໂຍບາຍ: ສິ່ງທ້າທາຍໃໝ່ໃນ ການຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ

ການເປີດປະຕູສູ່ເສດຖະກິດ ແລະ ການ
ປະຕິຮູບທີ່ດິນໄດ້ດັດປັບຢ່າງເລິກເຊິ່ງດ້ວຍວິທີ
ການເຂົ້າເຖິງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການຈັດການຄຸ້ມ
ຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ດັ່ງໃນຊ່ວງໄລ

ຍະແຫ່ງການຫັນປ່ຽນ, ໂດຍທົ່ວໄປ, ຊາວກະສິກອນພາຍໃນຊຸມຊົນຊົນນະບົດແມ່ນໄດ້ຕົກຢູ່ໃນສະພາບການທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ເນື່ອງຈາກວ່າຂາດປະສົບການພື້ນຖານໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ຖືກຕ້ອງ. ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍບໍ່ມີການສະໜັບສະໜູນເຕັກນິກ ຊຶ່ງບໍ່ເປັນການຄຳປະກັນຄວາມຍືນຍົງ ຂອງລະບົບການຜະລິດແບບໃໝ່ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ເພື່ອນຳເອົາຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ ເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດເສດຖະກິດມັນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ສ້າງສິ່ງແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງທີ່ດີ ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງທີ່ພົວພັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍໆພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈາກຫຼາຍຂະແໜງການພາຍໃນທົ່ວສັງຄົມ. ໃນຂະນະທີ່ຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊົນນະບົດເຂດພູດອຍ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ວາງອອກ ເພື່ອແນໃສ່ພັດທະນາຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຮີບດ່ວນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ບັນລຸຢ່າງສົມສ່ວນ ຫຼັງຈາກການລົງທຶນຕ່າງປະເທດໂດຍກົງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ແຜນງານການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານແນໃສ່ເພື່ອໃຫ້ກ້າວໄປເຖິງການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ, ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີບາງການລົງທຶນຕ່າງປະເທດໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບ. ເພາະສະນັ້ນລັດ, ຖະບານຄວນຈະມີການເພີ່ມມາດຕະການຄວບຄຸມ ແລະ ກວດກາ. ແຕ່ວ່ານອກເໜືອຈາກການອອກຄຳສັ່ງ (ໃນທາງການວາງແຜນ) ແລະ ການຄວບຄຸມແລ້ວ (ໃນທາງການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ) ບົດບາດຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍຄວນຈະເປັນຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສ້າງ

ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນຂະບວນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງກັນ.

ຄວາມສາມາດໃນການລົງທຶນທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຍຸດທະສາດ ດ້ານຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາລະຫວ່າງອົງການລັດຖະບານ (ພາກສ່ວນບໍລິຫານງານ), ພາກສ່ວນທຸລະກິດ (ບໍລິສັດ) ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງພາຍໃນຊຸມຊົນ (ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ). ການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ການຈັດສັນສາຍພົວພັນທັງພາກລັດ ແລະ ເອກກະຊົນແມ່ນລວມເອົາ 3 ປະເພດຂອງການພົວພັນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນອັນໄດ້ແກ່:

- ພາກລັດກັບພາກລັດ: ລັດຖະບານກັບລັດຖະບານ (ຕົວຢ່າງ. ປັບປຸງແນວພັນພືດ ແລະ ແນວພັນສັດ, ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ).
- ພາກລັດກັບເອກກະຊົນ: ລັດຖະບານກັບບໍລິສັດເອກກະຊົນ (ຕົວຢ່າງ. ສັນຍາການເຊົ່າທີ່ດິນ, ການດຶງດູດການລົງທຶນ, ການອອກໃບຢັ້ງຢືນ).
- ພາກເອກກະຊົນ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ: ບໍລິສັດເອກກະຊົນກັບຜູ້ຜະລິດ (ຕົວຢ່າງ. ສັນຍາການຜະລິດ).

ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ພ້ອມກັບຂະບວນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງ ແລະ ການປະເມີນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບແມ່ນເປັນປັດໄຈຫຼັກໃນການຄົ້ນຄວ້າດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ແນໃສ່ກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ສອດຄ່ອງ. ຕົວຢ່າງ, ນະໂຍບາຍທີ່ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ການເຈລະຈາຕໍ່ລອງຫຼື ການວາງລະບຽບການກ່ຽວກັບຂະບວນການເຈລະຈາທີ່ເປັນການຫັນປ່ຽນຈາກ

ຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຂີ້ຂັດແຍ່ງ ຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ເພື່ອເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ ຂະບວນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງເປັນຜົນ ແລະ ມີ ການແກ້ໄຂນຳກັນລະຫວ່າງສະຖາບັນຄູ່ຮ່ວມ ພັດທະນາຕ່າງໆ ຊຶ່ງສາມາດຖືໄດ້ວ່າເປັນລະດັບ ການຄົ້ນຄວ້າດ້ານນະໂຍບາຍໃໝ່.

ໃນການພັດທະນາແຜນງານຍຸດທະສາດ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ ທີ່ທາງລັດຖະ ບານໄດ້ກຳນົດອອກ (2004) ປະກອບດ້ວຍ 4 ຂະແໜງການໃຫຍ່ເຊັ່ນ: ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ຊຶ່ງແຜນງານຍຸດ ທະສາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດແມ່ນ ໝາກຜົນຂອງຂະບວນການທີ່ກວ້າງຂວາງທີ່ໄດ້ ຮວບຮວມເອົາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຈາກຫຼາຍພາກ ສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາ ຕັ້ງແຕ່ປີ 1996 ໃນເວລາທີ່ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VI ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິບັດລາວ ໂດຍໄດ້ກຳ ນົດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວນານ ເພື່ອຫຼຸດພື້ນອອກຈາກເປັນປະເທດດ້ອຍພັດ ທະນາໃຫ້ໄດ້ໃນປີ 2020. ອົງການຈັດຕັ້ງຫຼາຍ ຝ່າຍຕ່າງໆໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຢ່າງກວ້າງ ຂວາງແກ້ລັດຖະບານລາວ ໃນການກຳນົດລະດັບ ແຜນງານຍຸດທະສາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະ ນາສະຫັດສະວັດໃໝ່ (MDG). ຕັ້ງແຕ່ນັ້ນມາ, ບັນດາໂຄງການຜູ້ໃຫ້ທຶນໄດ້ຊ່ວຍລັດຖະບານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ການປະ ເມີນຜົນຄືບໜ້າເພື່ອກ້າວໄປສູ່ການບັນລຸເປົ້າ ໝາຍຂອງແຜນຍຸດທະສາດ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກ ຍາກແຫ່ງຊາດ. ໃນປີ 2003, ອົງຕາມການຖະແຫຼງ ການຢູ່ກຸງໂລມ (Rome Declaration), ໄດ້ມີຫຼາຍ

ພາກສ່ວນຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງໆກໍ່ເຫັນດີທີ່ຈະປະສານ ງານຮ່ວມກັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກົມກຽວກັນບັນດາກິດ ຈະກຳດ້ານການພັດທະນາຂອງພວກຕົນ. ຊຶ່ງ ຄວາມພະຍາຍາມດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການ ຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການຈາກປະຊາຄົມນາໆ ຊາດ ຢູ່ໃນຖະແຫຼງການປາຣີໃນປີ 2005 (Paris Declaration) ແລະ ຢູ່ໃນຖະແຫຼງການວຽງຈັນ (Vientiane Declaration) ໃນປີ 2007 ກ່ຽວ ກັບປະສິດຕິຜົນໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງທີ່ໂປ່ງໄສ, ປັບປຸງຮູບແບບ ການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກ ການພັດທະນາ. ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂ ດັ່ງກ່າວນີ້, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປລາວ ແລະ ອົງຫຼາຍ ກວ່າ 20 ຜູ້ໃຫ້ທຶນໄດ້ຈັດຕັ້ງກຸ່ມເຮັດວຽກກ່ຽວ ກັບການພັດທະນາເຂດພູດອຍເພື່ອເປັນການລິ ເລີ່ມສ້າງຄູ່ສົນທະນາດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອແກ້ ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ບັນດາແຂວງ ພາກເໜືອຂອງລາວ. ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າດ້ານນະ ໂຍບາຍໄດ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນຂະ ບວນການລວມໝູ່ ເພື່ອໃຫ້ການແນະນຳ ແລະ ຈັດເອົາລາຍການປົກສາສົນທະນານີ້ເຂົ້າໃນຕາ ຕະລາງເຮັດວຽກຂອງພວກຕົນ.

ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານ ສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກໍ່ເປັນອີກຂະແໜງການໜຶ່ງ ທີ່ສຳຄັນໃນ ແຜນງານຍຸດທະສາດ ຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອປັບປຸງຂະບວນ ການສ້າງຮ່າງນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ, ການປະສານງານ ແລະ ການຕິດຕາມປະເມີນ ຜົນ ຊຶ່ງກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນຂະບວນການປະສານ ງານດັ່ງກ່າວ. ສຳລັບສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ ກໍ່ເປັນ ສູນໜຶ່ງທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງແຜນການ ແລະ ການ

ລົງທຶນ ທີ່ມີການປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ເປັນຕົວຊີ້ບອກຂອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ໂປ່ງໄສ, ການປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະ ຜົນຕົບໜ້າທີ່ນຳໄປສູ່ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ຕົກລົງຂອງສາກົນ. ນອກຈາກນີ້, ອົງການທີ່ພົວພັນເຖິງການສ້າງນະໂຍບາຍໄດ້ແກ່ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ເສດຖະກິດ ແຫ່ງຊາດ (ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1997 ພາຍໃຕ້ຄະນະກຳມະການຮ່ວມມື ແລະ ການວາງແຜນ) ຊຶ່ງເປັນສະຖາບັນທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈເຖິງນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆ ແລະ ລວມໄປເຖິງຂະບວນການວາງແຜນ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບສູນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2007) ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ (ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1999) ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ວິໄຈກ່ຽວກັບການນະໂຍບາຍທີ່ທາງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ວາງອອກ. ນອກຈາກນີ້, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ (ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2007) ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2007) ກໍ່ເປັນອົງກອນຫຼັກທີ່ມີໜ້າທີ່ສະໜອງນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບທີ່ດິນ, ນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ.

ເນື່ອງຈາກອົງກອນຂອງລັດຖະບານເຫຼົ່ານີ້ມີຂອບເຂດຮັບຜິດຊອບທີ່ກວ້າງຂວາງ, ມີພາລະໜ້າທີ່ອັນສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນທີ່ສຸດໃນການປະສານງານດ້ານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການວິໄຈນະໂຍບາຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນຄະນະທີ່

ການປະສານງານດຳເນີນໄປໄດ້ດີ ແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນເຈ້ຍໃນສໍເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ໃນທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງແມ່ນໄດ້ປະເຊີນກັບບັນຫາ ແລະ ອຸປະສັກຫຼາຍຢ່າງຍ້ອນວ່າ: (i) ຂັ້ນຕອນທີ່ຈຳເປັນຂອງການຮຽນຮູ້ອົງກອນຂອງສະຖາບັນທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ຖືກສັບຊ້ອນໃໝ່, (ii) ການເພີ່ມຈຳນວນຄູ່ເຈລະຈາຕໍ່ລອງ, ໂດຍການສ້າງສາຍພົວພັນທີ່ເປັນທາງການ - ການຮ່ວມມືກັນໃນການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ເພື່ອສ້າງຕັ້ງ ແລະ ເພື່ອຮັກສາ ແລະ (iii) ທ່າວຽງໂດຍທຳມະຊາດເພື່ອສະສົມຄວາມຮູ້, ແບ່ງຂະແໜງການປົກຄອງ ແລະ ລະດັບການຍາດແຍ່ງເອົາການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ ຫຼື ເພື່ອຂະຫຍາຍຂອບເຂດອຳນາດ. ເຖິງຈະມີເຈດຕະນາດີກໍ່ຕາມການເພີ່ມທະວີຄູນຂອງນະໂຍບາຍ ໃນໄລຍະໃໝ່ນີ້ທີ່ພົວພັນເຖິງສະຖາບັນອາດສາມາດພາໃຫ້ມີການເພີ່ມມູນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຫຼໍ່ລ້ຽງການສ້າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ມີຄວາມໂປ່ງໄສ ແລະ ມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງກັນລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກກະຊົນ.

ການກະຈາຍອຳນາດທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ກົງຈັກການປົກຄອງ ໃນ ສປປ ລາວ ກໍ່ເປັນການເພີ່ມພາລະໜ້າທີ່ທີ່ມີຄວາມສັບສົນ, ດັ່ງທິວໜ່ວຍການວາງແຜນຍຸດທະສາດ ແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງທາງຂັ້ນແຂວງ ແຕ່ໃນຂະນະທີ່ການປົກຄອງຂັ້ນເມືອງເປັນທັງສອງທິວໜ່ວຍງານລະຫວ່າງວຽກງານການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ແຕ່ສຳລັບຂັ້ນບ້ານແມ່ນເປັນພຽງແຕ່ທິວໜ່ວຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທົ່ານັ້ນ. ຊຶ່ງບັນດາທິວໜ່ວຍບ້ານດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກປະລະໃຫ້ມີການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍດັດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບເງື່ອນ

ໄຂທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຂຶ້ນກັບລະດັບໄລຍະທາງໃກ້ ຫຼື ໄກຕໍ່ກັບສູນກາງການປົກຄອງ. ໃນໄລຍະຊຸມປີ ຜ່ານມານີ້, ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາໄດ້ຮັບການສ້າງ ຕັ້ງຂຶ້ນ ຊຶ່ງເປັນລະດັບການປົກຄອງຢູ່ລະຫວ່າງ ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະ ບວນການຕັດສິນໃຈຂອງອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ການມອບສິດອຳນາດລະຫວ່າງຂັ້ນປົກຄອງ ຕ່າງໆ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ກຳນົດຢ່າງເປັນລະບົບ, ດັ່ງການ ຂຶ້ນຈຳຂອງລັດຖະບານໃນປີ 2000 ທີ່ໄດ້ເວົ້າເຖິງ ການພົວພັນລະຫວ່າງຂັ້ນສູນກາງກັບຂັ້ນທ້ອງ ຖິ່ນຊຶ່ງເປັນການເຮັດໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມຍືດຍຸ່ນເພື່ອສ້າງລາຍຮັບຈາກ ຊັບພະຍາກອນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ລັດຖະບານສ່ວນກາງ ບໍ່ສາມາດຈະສະໜອງໃຫ້ໄດ້ແລະເພື່ອດັດປັບນະ ໂຍບາຍຂອງພວກເຂົາໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມັນຍັງເປັນການ ສ້າງຄວາມສັບສົນ ດ້ວຍການລ່ວງລ້າອຳນາດທ້າ ທີ່, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງ ຫຼາຍອົງກອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ເກີດມີບັນຫາ ຂັດແຍ່ງກັນລະຫວ່າງຜູ້ສ້າງນະ ໂຍບາຍກັບຜູ້ ວາງແຜນໃນຫຼາຍລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຖ້າ ຫາກວ່າການສອດແຊງທາງດ້ານນະ ໂຍບາຍບໍ່ ໄດ້ປະສານກັນ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານບໍ່ໄດ້ເຜີຍ ແຜ່ໃຫ້ກັນຊາບຢ່າງທັນກັບເວລາ. ຕົວຢ່າງ, ອຳ ນາດການປົກຄອງພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຕີຄວາມ ໝາຍຂອງການໝູນໃຊ້ນະ ໂຍບາຍແຫ່ງຊາດໃນ ທາງທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັນ, ດັ່ງໃນກໍລະນີການອອກ ໃບອະນຸຍາດລົງທຶນ ຫຼື ເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນ ແລະ ເຂົ້າ ເຖິງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອື່ນໆຂອງບໍລິສັດ ເອກກະຊົນ. ຊຶ່ງໃນບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້, ລັດຖະບານ ໃນຂັ້ນສູນກາງຕ້ອງໄດ້ວາງແຜນ ແລະ ຕັດສິນ

ໃຈສ້າງຮ່າງນະ ໂຍບາຍ ໂດຍຜູກມັດກັບຫຼາຍໆ ກຸ່ມພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີການປະກອບສ່ວນ ແລະ ປັບປຸງແກ້ໄຂບັນຫາ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ສ້າງກົນໄກອັນໃໝ່ ເພື່ອສາມາດກະຈາຍຄວາມ ຮັບຜິດຊອບໃຫ້ແກ່ອຳນາດການປົກຄອງພາຍໃນ ທ້ອງຖິ່ນສາມາດບໍລິຫານງານກັນໄດ້.

ໃນໄລຍະຊຸມປີຜ່ານມານີ້, ໄດ້ເກີດມີສິ່ງທ້າ ທາຍຫຼາຍຢ່າງຕໍ່ກັບວຽກງານການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແນວຄິດລິເລີ່ມກ່ຽວກັບບັນ ຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ໂລກເປັນຕົ້ນແມ່ນກົນໄກຂອງ ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ຮູ້ກັນ ໃນນາມການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍພິດ ເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການ ເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (REDD). ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການໂຕ້ແຍ້ງກັນ ແມ່ນຍັງໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນ ໄປໃນຫຼາຍລະດັບ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ສປປ ລາວ ຍັງ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງໄດ້ຖືກຄັດເລືອກ ໂດຍອົງກອນຜູ້ໃຫ້ ທຶນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນເພື່ອຈະ ທົດລອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົນໄກ REDD ກ່ອນທີ່ຈະບັນຈຸ ເຂົ້າໃນໃນສົນທິສັນຍາກຽວໂຕ (Kyoto Protocol). ເພາະສະນັ້ນ, ທຸກໆພາກສ່ວນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການຮຽນຮູ້ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນ ໄດ້ຮັບຈະມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນສູງ. ແຕ່ສິ່ງທີ່ແນ່ນອນ ນັ້ນ ແມ່ນຜົນສຳເລັດຂອງຄວາມພະຍາຍາມ ຂຶ້ນຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການເຂົ້າຮ່ວມ ສົນທະນາທີ່ເປັນປະໂຫຍດທາງດ້ານນະ ໂຍບາຍ.

5. ສະຫຼຸບ

ວຽກງານຂະແໜງກະສິກຳຂອງລາວເຮົາ ແມ່ນໄດ້ມີການປ່ຽນແປງ ໃນໄລຍະທົດສະວັດທີ່ ຜ່ານມາ ເນື່ອງຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແມ່ນຍັງຄົງ ເປັນເສົາຫຼັກຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ. ເຖິງຢ່າງ ໃດກໍ່ຕາມບັນດານະໂຍບາຍລັດຖະບານ (ນະໂຍ ບາຍການເປີດປະຕູເສດຖະກິດ, ການເຕົ້າໂຮມ ບ້ານ, ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການ ມອບດິນມອບປ່າ, ອື່ນໆ) ແລະ ລວມໄປເຖິງ ນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການລົງທຶນຈາກຕ່າງ ປະເທດ (ທ່າອ່ຽງການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ປູກຢາງ ພາລາ, ສາລີ, ການສ້າງເຄື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ກິດຈະ ກຳທາງດ້ານບໍ່ແຮ່) ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໃນໄລຍະ ຍາວຕໍ່ທັດສະນີຍະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ຊີວິດການ ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຊື່ນນະ ບົດໃນ ສປປ ລາວ ຫຼາຍກວ່າໂຄງການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າເພື່ອພັດທະນາ. ແຕ່ກໍ່ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມ ວ່າໂຄງການຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນຈະບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນທັງເລີຍບໍ່? ຕອບໄດ້ເລີຍ ວ່າບໍ່ແນ່ນອນເນື່ອງຈາກວ່າຜ່ານໂຄງການຕົວ ແບບກິດຈະກຳບູລິມະສິດ ແລະ ການທົດລອງ ຊຶ່ງໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ສະໜັບສະໜູນການ ອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ພ້ອມທັງການອອກລະບຽບຄຸ້ມຄອງພາຍໃຕ້ຂົງ ເຂດວຽກງານທີ່ຈະເປັນໂອກາດໃຫ້ເກີດຜົນດີ ໃນຂະນະທີ່ມີການບັນເທົາຜົນກະທົບທາງລົບ. ຄຳຖາມຫຼັກໃນທີ່ນີ້ແມ່ນຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອ ໃຫ້ການປະສານງານໄປໄດ້ດີ ແລະ ການຮວບ ຮວມເອົາຜົນຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ, ໃຫ້ສອດ ຄ່ອງ ແລະ ປະກອບເຂົ້າໃນວຽກງານການສ້າງ ນະໂຍບາຍ. ຈາກປະສົບການຕົວຈິງທີ່ໄດ້ຈາກ

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄືດັ່ງຄຳຖາມທີ່ວ່າຈະເຮັດ ຫຍັງ, ໃນເວລາໃດ, ຢູ່ໃສ ແລະ ດ້ວຍເຫດໃດທີ່ ມີຄວາມຕ້ອງການການອອກແບບນະໂຍບາຍທີ່ ສອດຄ່ອງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການຜັນ ຂະຫຍາຍບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ.

ໄດ້ມີຫຼາຍໆໂຄງການທີ່ໄດ້ອຸທິດຄວາມ ພະຍາຍາມ ໃນການສະໜອງຄວາມຮູ້ ທີ່ຈະສາ ມາດນຳມາໝູນໃຊ້ໃຫ້ແກ້ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ, ແຕ່ ກໍ່ມີພຽງຈຳນວນໜ້ອຍດຽວທີ່ສາມາດໄປເຖິງ ເປົ້າໝາຍ. ເຫດຜົນດຽວຍອນວ່າພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ ກຳນົດແຕ່ຫົວທີ່ກ່ຽວກັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ພວກ ເຂົາຕ້ອງການຢາກສິ່ງຂໍ້ມູນໃຫ້ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ສິ່ງຂໍ້ ມູນຂອງພວກເຂົາໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ມີທ່າແຮງ. ການກຳນົດແນວທາງຜົນກະທົບຄວນມີການດັດ ບັບໃຫ້ເຂົ້າກັບຄວາມສາມາດ ຂອງຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ຫຼື ສະຖາບັນ. ໃນຄະນະທີ່ມີການສ້າງຄວາມສາ ມາດດັ່ງກ່າວ, ການສືບທະນາດ້ານນະໂຍບາຍ ໃນທາງສ້າງສັນແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຄວນໃຫ້ ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຫຼາຍໆຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ຈັດຂຶ້ນໃນຫຼາຍໆຂະໜາດ. ຂະບວນການ ດັ່ງກ່າວ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ເຜີຍແຜ່ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ນຳກັນພາຍໃນຄູ່ຮ່ວມ ພັດທະນາດ້ວຍກັນພ້ອມທັງການປະສານງານ ເປັນຢ່າງດີລະຫວ່າງຊຸມຊົນ, ຜູ້ຕັດສິນໃຈ ແລະ ຄູ່ ຮ່ວມງານໃນການພັດທະນາທີ່ລວມທັງຂະແໜງ ການເອກກະຊົນ.

ຕາຕະລາງ 1: ເບົ້າໝາຍ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ ໂດຍລວມ ຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ເບົ້າໝາຍ	ແຜນປີ 2006-2010	ຜົນໄດ້ຮັບປີ 2010	ແຜນຕໍ່ໜ້າ 2011-2015
1: ການຄ້າ ປະກັນ ສະບຽງອາ ຫານ ແລະ ການປັບປຸງ ຊີວິດການ ເປັນຢູ່	ໃຫ້ບັນລຸ 3,4% ຂອງຂະແໜງ ການ ກວມເອົາ 3,3 ລ້ານໂຕນ ຂອງຜົນຜະລິດເຂົ້າ, ເພີ່ມການ ຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການດ້ານສະບຽງອາຫານ ໃນ 47 ເມືອງທຸກໆ ໃຫ້ບັນ ລຸ 350 ກິໂລ/ຫົວຄົນ/ປີ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດຊີ້ນ, ໄຂ່, ປາ ແລະ ນົມສົດ ຈາກ 5% ໂດຍສະ ເລຍແລວຄວາມຕ້ອງການບໍລິ ໂພກ 40-50 ກິໂລ/ຫົວຄົນ/ປີ.	(i) ຜົນຜະລິດເຂົ້າເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 30% ຈາກປີ 2006- 2010 ຊຶ່ງມີເຂົ້າເຫຼືອກິນ 3-400.000 ໂຕນ ທີ່ສາມາດເພີ່ມ ໃຫ້ການຄ້າຊາຍແດນ. (ii) ມີແຫຼ່ງອາຫານທີ່ໃຫ້ໂປຼຕິນ (ຊີ້ນ, ປາ ແລະ ໄຂ່) ເທົ່າກັບ 45 ກິໂລ/ຫົວຄົນ/ປີ. (iii) ຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ສໍາຮອງໄວ້ ແມ່ນຍັງມີຈໍານວນຈໍາກັດ.	(i) ໃຫ້ບັນລຸ 4% ໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ຂະແໜງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ສໍາຮອງຜົນຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ 350 ກິໂລ/ຫົວຄົນ/ປີ ແລະ ໃຫ້ໄດ້ເປັນພະລັງ ງານ 50-60 ກິໂລ/ຫົວຄົນ/ປີ. (ii) ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາການຂາດເຂົ້າກິນໃນ ລາວ ໃຫ້ບັນລຸໃນປີ 2015. (iii) ເກັບສໍາຮອງຜົນຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ 60.000-120.000 ໂຕນ ແລະ ເກັບແນວ ພັນໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 10.000 ໂຕນ.
2: ເພີ່ມການ ຜະລິດກະສິ ກໍາເປັນສິນ ຄ້າ	ຕອບສະໜອງວັດຖຸດິບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອບັນລຸຄວາມສະຫະ ກໍາພາຍໃນ. ເພີ່ມຈໍານວນ ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນກະ ສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 30% ຂອງຜະລິດຕະພັນສົ່ງອອກ ທັງໝົດ (ປະມານ 1 ພັນລ້ານ ໂດລາ) ໃນປີ 2010.	(i) ຜົນຜະລິດເປັນສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດຕອບ ສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ ໂດຍການ ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທັງໃນຂົງເຂດ ແລະ ພາກພື້ນ. (ii) ມູນຄ່າຂອງຜົນຜະລິດຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການພາຍ ໃນທ້ອງຖິ່ນເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 1,2 ພັນລ້ານໂດລາ ກວມ 65% ຂອງຜົນຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 1,2 ພັນລ້ານ ໂດລາ ສໍາລັບການຄ້າຊາຍແດນໃນຂົງເຂດ ແລະ ຕະ ຫຼາດພາກພື້ນ. (iii) ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດໃນຂະແໜງກະສິກໍາ (ຫຼາຍ ກວ່າ 1,5 ພັນລ້ານໂດລາ) ທີ່ກວມເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າ 400.000 ເຮັກຕາ ຂອງການບູກໄມ້ເນື້ອອອນ, ມັນຕິນ, ອອຍ ແລະ ອື່ນໆ.	(i) ສົ່ງເສີມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕອງໂລ້ ມູນຄ່າ ໃນເຂດພູດອຍ. (ii) ສ້າງໂອກາດຈາກການເຂົ້າເປັນສະມາ ຊິກໃໝ່ໃນສະມາຄົມອາຊຽນ ເພື່ອໃຫ້ເປັນ ເສົາຫຼັກແກ່ການພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມ.

<p>3: ການຜະລິດແບບຍືນຍົງເພື່ອໃຫ້ກ້າວໄປເຖິງການຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄວ້</p>	<p>ລົບລ້າງການຖາງປ່າເຮັດໄວ້ຊຶ່ງເປັນຍຸດທະສາດໜຶ່ງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມພາຍໃນ 47 ເມືອງທຸກຍາກ.</p>	<p>(i) ເນື້ອທີ່ທີ່ຖືກທຳລາຍຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄວ້ໄດ້ຫຼຸດລົງ ຊຶ່ງກວມເອົາ 68.000 ເຮັກຕາ ຂອງເນື້ອທີ່ຖາງປ່າເຮັດໄວ້. (ii) ທາງເລືອກຂອງລະບົບການຜະລິດໄດ້ຂະຫຍາຍໃນທາງກວ້າງເຊັ່ນ ເຂົ້າໄຮ່ ປະສົມກັບການເຮັດສວນ, ການປູກໜ້າ ລຸ້ງງົວ, ການປູກໄມ້, ເຮັດໜອງປ່າ, ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການເຮັດການຜະລິດກະສິກຳແບບກະເສດສຸມ.</p>	<p>(i) ສ້າງໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ໃຫ້ປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍ ແລະ ຊົນນະບົດທຸກຍາກທີ່ຍຸ່ນທາງໃກສອກຫຼີກ. (ii) ລົບລ້າງການຖາງປ່າເຮັດໄວ້ໃຫ້ໄດ້ຍ່າງຊັ້ນເຊິ່ງ.</p>
<p>4: ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ</p>	<p>ເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້ຈາກ 41% ໃຫ້ໄດ້ 53% ໃນປີ 2010 ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ການປູກຢາງພາລາ, ໄມ້ວິກ, ໄມ້ສັກ ແລະ ອື່ນໆ ຈະສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປູກປ່າ.</p>	<p>(i) ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໂດຍການຈັດສັນປ່າຜະລິດ, ປ່າຊົມໃຊ້ ແລະ ປ່າສະຫງວນ. ກຳນົດຂອບເຂດຊາຍແດນ ແລະ ທັງສ້າງກົດລະບຽບ. (ii) ບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 53% ມີພຽງແຕ່ 43,2% ເທົ່ານັ້ນ (ແຕ່ວ່າເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 41,5% ຈາກປີ 2006).</p>	<p>ເພີ່ມເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ປົກຄຸມໃຫ້ໄດ້ເຖິງ 65% ໂດຍຜ່ານແຜນງານຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ (REDD) ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຜ່າອາກາດ.</p>